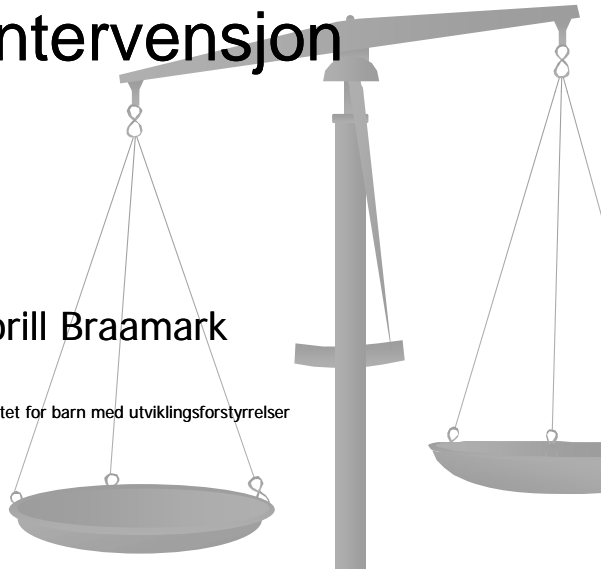

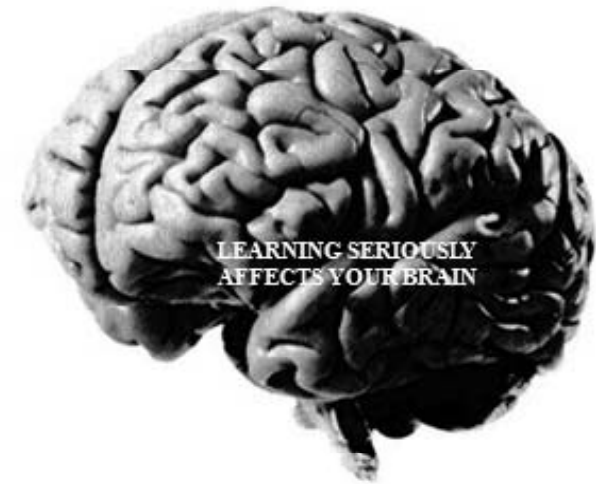
Workshop ved oppstart av ABA behandling, tidligintervensjon

Torill Braamark

NOVA instituttet for barn med utviklingsforstyrrelser

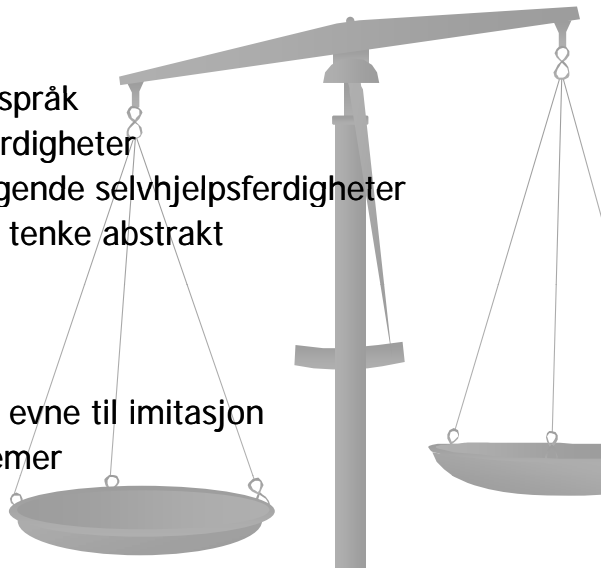
LEARNING SERIOUSLY
AFFECTS YOUR BRAIN!!

Hva er AUTISME?

■ Karakteristika:

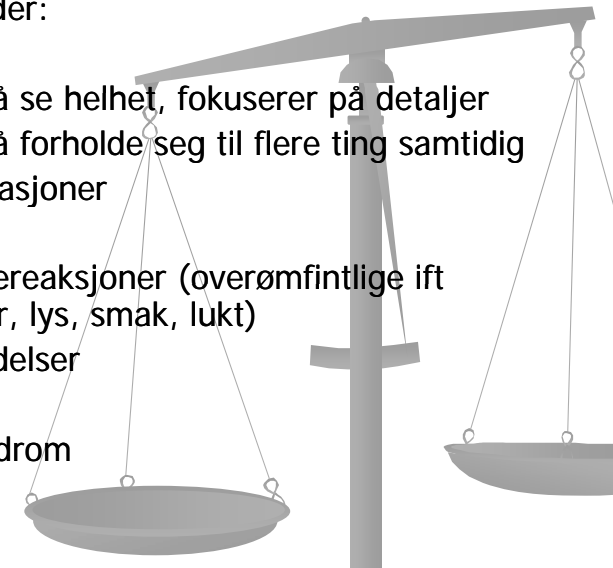
- redusert/manglende språk
- manglende sosiale ferdigheter
- manglende grunnleggende selvhjelpsferdigheter
- manglende evne til å tenke abstrakt
- selvstimulering
- atferdsproblemer
- læring skjer sakte
- liten eller manglende evne til imitasjon
- generaliseringsproblemer

Hva er AUTISME?

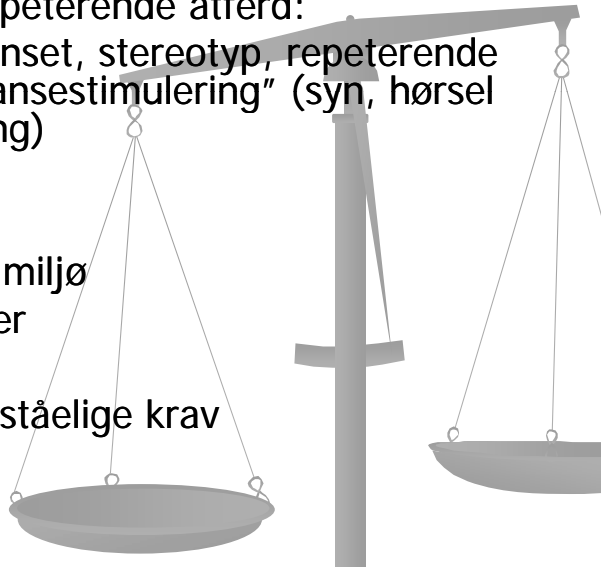
- Problemområder:

- generalisering
- vansker med å se helhet, fokuserer på detaljer
- vansker med å forholde seg til flere ting samtidig
- overgangssituasjoner
- lite fleksible
- uvanlige sansereaksjoner (overømfintlige ift berøring, lyder, lys, smak, lukt)
- psykiatriske lidelser
- ADHD
- Tourettes syndrom

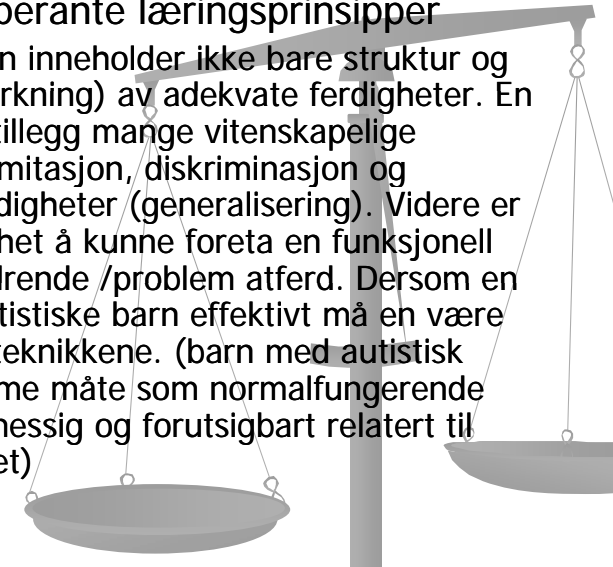
Hva er AUTISME?

- Selvstimulering/repeterende atferd:
- Definisjon: "begrenset, stereotyp, repeterende atferd i form av sansestimulering" (syn, hørsel og taktil stimulering)
- **Øker ved:**
  - understimulerende miljø
  - kjedelige aktiviteter
  - kaotisk miljø
  - for høye eller uforståelige krav

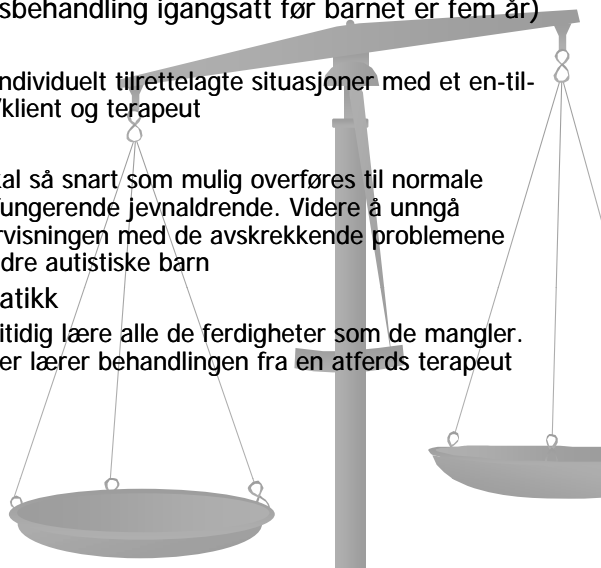
ABA behandlingen

- Vektlegging av operante læringsprinsipper
  - ABA behandlingen inneholder ikke bare struktur og belønning (forsterkning) av adekvate ferdigheter. En implementerer i tillegg mange vitenskapelige prosedyrer som imitasjon, diskriminasjon og overføring av ferdigheter (generalisering). Videre er det av stor viktighet å kunne foreta en funksjonell analyse av utfordrende /problem atferd. Dersom en skal behandle autistiske barn effektivt må en være kjent med disse teknikkene. (barn med autistisk atferd er på samme måte som normalfungerende barns atferd lovmessig og forutsigbart relatert til hendelser i miljøet)

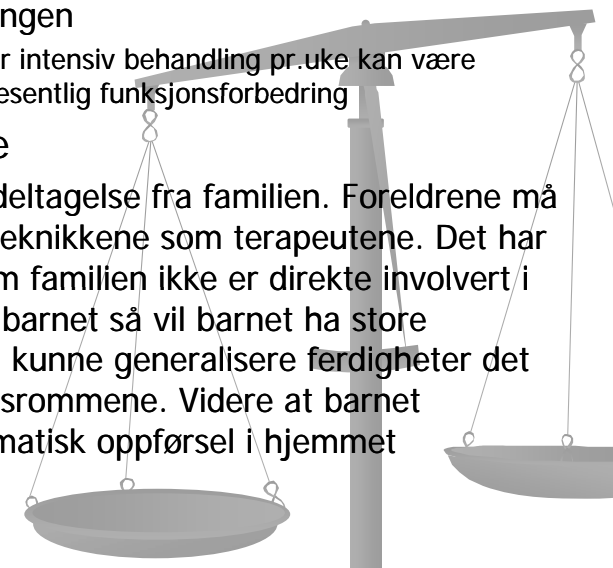
ABA behandlingen

- Tidligintervensjon (atferdsbehandling igangsatt før barnet er fem år)
- En-til-en Opplæring
  - Behandlingen foregår i individuelt tilrettelagte situasjoner med et en-til-en forhold mellom barn/klient og terapeut
- Integrering
  - Tilegnede ferdigheter skal så snart som mulig overføres til normale betingelser med vanlig fungerende jevnaldrende. Videre å unngå etablering i spesialundervisningen med de avskrekkende problemene som kan overføres til andre autistiske barn
- Planmessighet og systematikk
  - Barn med autisme må nitidig lære alle de ferdigheter som de mangler. Det er viktig at terapeuter lærer behandlingen fra en atferds terapeut med lang erfaringstid

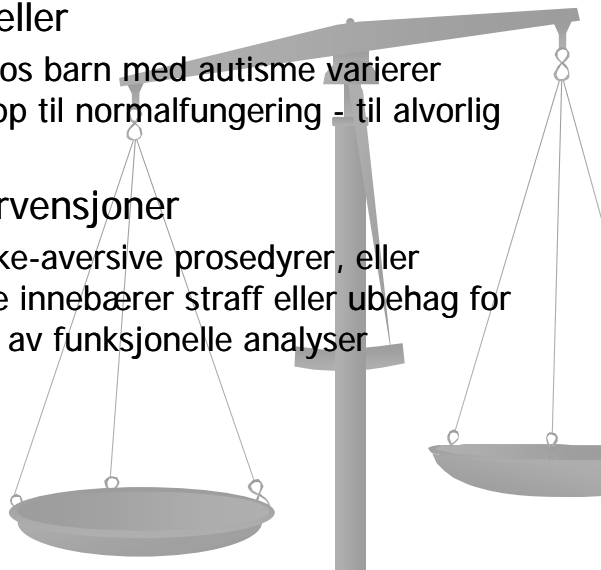
ABA behandlingen

- Intensitet i behandlingen
  - Så mye som 40 timer intensiv behandling pr. uke kan være nødvendig for å gi vesentlig funksjonsforbedring
- Familiedeltagelse
  - Aktiv og direkte deltagelse fra familien. Foreldrene må lære de samme teknikkene som terapeutene. Det har vist seg at dersom familien ikke er direkte involvert i behandlingen av barnet så vil barnet ha store problemer med å kunne generalisere ferdigheter det har lært i treningsrommene. Videre at barnet framviser problematisk oppførsel i hjemmet

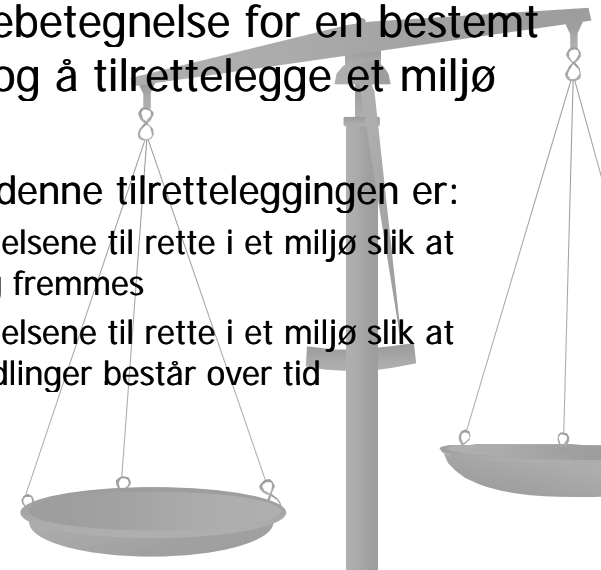
ABA behandlingen

- Individuelle forskjeller
  - Funksjonsnivået hos barn med autisme varierer enormt, fra tett opp til normalfungering - til alvorlig retardasjon
- Ikke-aversive intervensjoner
  - Bruk av såkalte ikke-aversive prosedyrer, eller teknikker som ikke innebærer straff eller ubehag for barnet, samt bruk av funksjonelle analyser

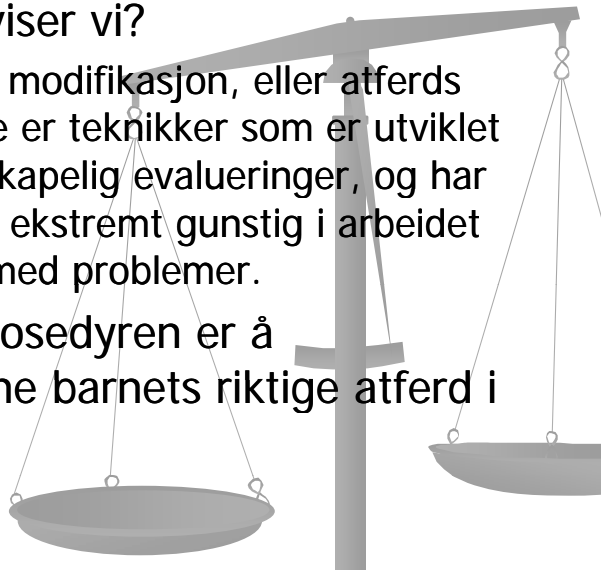
Hva er målrettet miljøarbeid?

- Det er en samlebetegnelse for en bestemt måte å forstå, og å tilrettelegge et miljø på.
  - Formålet med denne tilretteleggingen er:
    - Å legge betingelsene til rette i et miljø slik at atferdsendring fremmes
    - Å legge betingelsene til rette i et miljø slik at bestemte handlinger består over tid

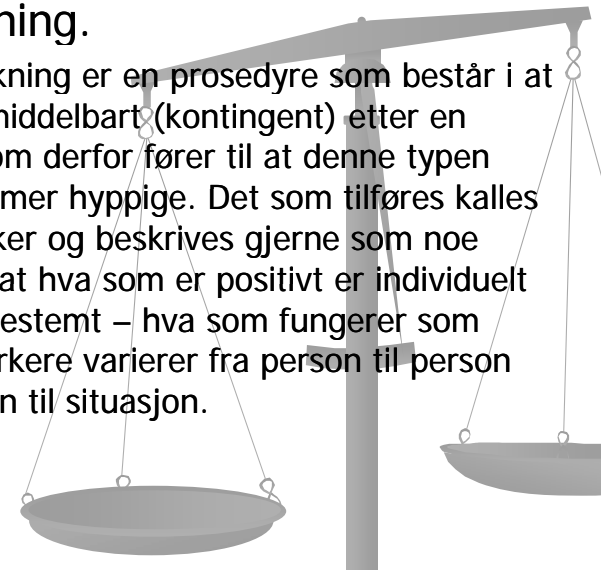
ABA behandlingen

- Hvordan underviser vi?
  - Bruk av atferds modifikasjon, eller atferds teknikker. Dette er teknikker som er utviklet gjennom vitenskapelig evalueringer, og har vist seg å være ekstremt gunstig i arbeidet med personer med problemer.
- Den viktigste prosedyren er å forsterke/belønne barnets riktige atferd i stor utstrekning

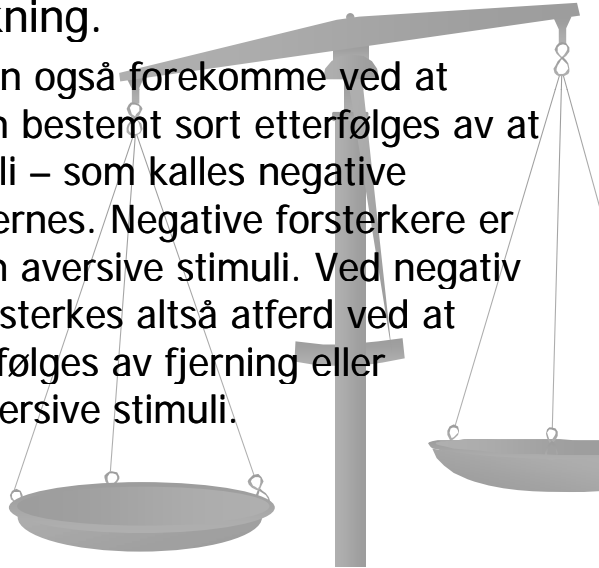
Sr+

- Positiv forsterkning.
  - Positiv forsterkning er en prosedyre som består i at noe tilføres umiddelbart (kontingent) etter en respons, og som derfor fører til at denne typen responser blir mer hyppige. Det som tilføres kalles positiv forsterker og beskrives gjerne som noe positivt. Husk at hva som er positivt er individuelt og situasjonsbestemt – hva som fungerer som positive forsterkere varierer fra person til person og fra situasjon til situasjon.

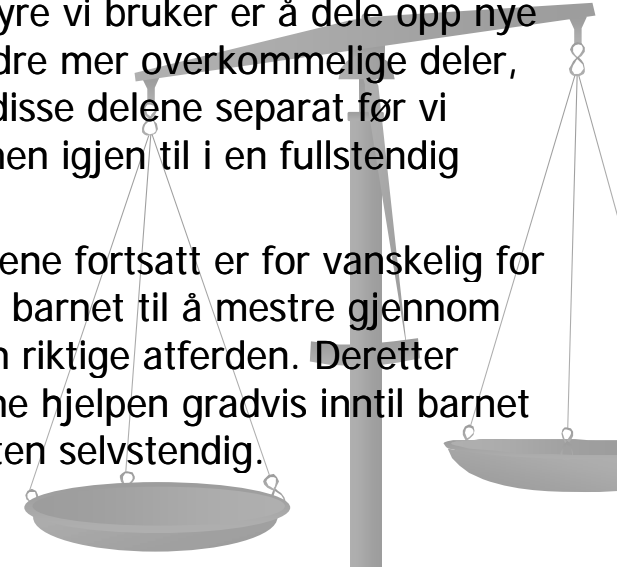
Sr-

- **Negativ forsterkning.**
  - Forsterkning kan også forekomme ved at responser av en bestemt sort etterfølges av at bestemte stimuli – som kalles negative forsterkere – fjernes. Negative forsterkere er det samme som aversive stimuli. Ved negativ forsterkning forsterkes altså atferd ved at responser etterfølges av fjerning eller avbryting av aversive stimuli.

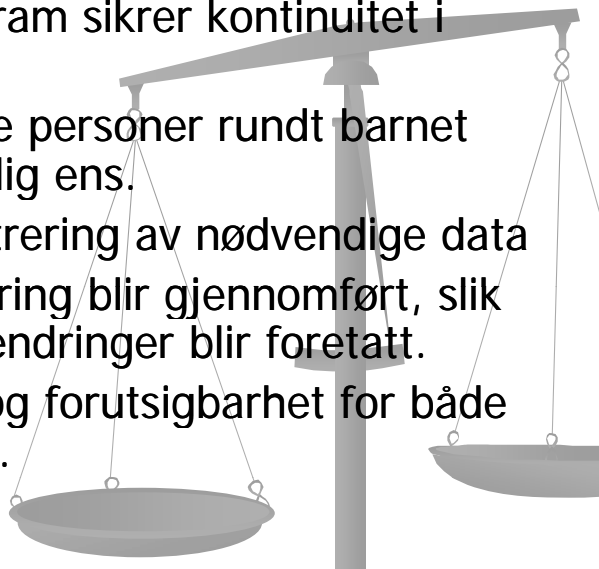
ABA behandlingen

- En annen prosedyre vi bruker er å dele opp nye ferdigheter i mindre mer overkommelige deler, og lærer barnet disse delene separat før vi setter dem sammen igjen til i en fullstendig ferdighet
- Dersom disse delene fortsatt er for vanskelig for barnet, hjelper vi barnet til å mestre gjennom prompting av den riktige atferden. Deretter reduserer vi denne hjelpen gradvis inntil barnet mestrer ferdigheten selvstendig.

Program og individualitet

- Bruken av program sikrer kontinuitet i treningen.
- Det sikrer at alle personer rundt barnet trener mest mulig ens.
- Det sikrer registrering av nødvendige data
- Sikrer at evaluering blir gjennomført, slik at nødvendige endringer blir foretatt.
- Lager struktur og forutsigbarhet for både barn og trenere.

Utstyr til treningen:

- Foto kort til:
  - Substantiver
  - Verb
  - Adjektiv
  - Preposisjoner
  - Assosiasjoner
  - Emosjoner
  - Kategorier
  - Uriktige fremstillinger
- Matching
  - Andre bildebokser
- Bøker:
  - Bildebøker
  - Ordbøker
  - Barnebøker
  - Andre aktuelle bøker
- Spill:
  - Lotto
  - Stigespill
  - Domino (bilder)
  - Memory
  - Puslespill i alle vanskeligheter
  - Andre enkle bordspill
- Leker:
  - Leker som barnet liker, eller som vi skal lære barnet å bruke
  - Lego, duplo og treklosser
  - Baller
  - Andre ting barnet er interessert i
- Rimelig smalt bord til bordtrening, tripp trapp stol til barnet, god kontorstol til trener.
- Ekstra lite bord med små stoler tilpasset barnet
- Hyller til bøker og materiell
- Små/store skuffereoler til materiell og forsterkere
- Permer til programmer, log og registreringer, andre dokumenter.

